

Jönköpings kommun

Granskning av årsredovisning 2013-12-31

Innehåll

Sammanfattning	3
Uppdrag och Bakgrund	3
Revisionsfråga	3
Revisionskriterier	3
Svar på revisionsfrågan	3
Rekommendationer	4
1. Inledning	5
1.1 Uppdrag och bakgrund	5
1.2 Revisionsfråga	5
1.3 Revisionskriterier	5
1.4 Avgränsning	5
1.5 Metod	5
2. Granskningsresultat	6
2.1 Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar	6
2.2 Måluppfyllelse	7
2.3 Granskning av väsentliga resultat- och balansposter	10
2.4 Sammanställd redovisning	17
2.5 Årsredovisningens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	17
2.6 Balanskravet	17

Sammanfattning

Uppdrag och Bakgrund

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

Revisionsfråga

Är räkenskaperna rättvisande och är resultatet i årsbokslutet förenligt de mål fullmäktige beslutat?

Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används:

- Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar. Innehåller dokumentet den information som föreskrivs av lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer?
- Granskning av väsentliga resultat- och balansposter med avseende på fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.
- Redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut?
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Är resultatet i årsbokslutet förenligt de mål fullmäktige beslutat?
- Är balanskravet uppfyllt?

Svar på revisionsfrågan

Deloitte's bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller den information som föreskrivs av lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer.

Vid granskning av väsentliga balans- och resultatposter noterades att kommunen har ett åtagande att sluttäcka avfallsdeponin i Hult. Per bokslutsdatum uppgår avsättningen till 81 mkr. Vi har noterat att beräkningen av avsättningen är beroende av flertalet osäkra parametrar och framtidsbedömningar. Avsättningen bedöms av kommunen vara bästa bedömning per rapportdatum. Vår bedömning är att avsättningens storlek kan vara osäker.

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller uppgifter som är väsentliga för att bedöma verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning. Vi bedömer räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande.

I årsredovisningen redovisas de finansiella och verksamhetsmässiga målen samt en utvärdering av måloppfyllelse. Fem av totalt fem finansiella mål har uppnåtts. Gällande de verksamhetsmässiga målen har 5 av totalt 24 mål uppnåtts.

Årets resultat är ca 222 mkr, totalt justerat resultat för balanskravet är ca 205 mkr. Det lagstadgade balanskravet för 2013 är därmed uppfyllt. Föregående år var överskottet ca 125 mkr, vilket innebar att kommunen även uppfyllde balanskravet föregående år.

Rekommendationer

Sex verksamhetsmål är ej mätbara per årsbokslutet. Vi har även noterat att ett stort antal verksamhetsmål inte har uppfyllts. Vi anser att det fortfarande finns arbete att utföra avseende formuleringen av verksamhetsmålen och därmed förbättra kommunens möjligheter att mäta måluppfyllelse. Vi rekommenderar kommunen att se över mätbarheten och tydligheten i verksamhetsmålen.

Vi har noterat att nämnderna i sina verksamhetsberättelser har detaljerade siffror och även kommenterar på internt resultat. För att öka överskådligheten och läsarens förståelse för nämndernas nettokostnad bör tydligheten mellan textavsnitten och procentsatser fokusera på väsentliga poster samt vara baserad på externt resultat.

Vi har även noterat att övriga delar av årsredovisningens textavsnitt innehåller mycket siffror och procentsatser. Vi rekommenderar att siffror och procentsatser som kommenteras i textavsnitt fokuseras på väsentliga poster

för att öka överskådligheten och läsarens förståelse för kommunens resultat och utveckling.

Socialnämnden redovisar ett underskott mot budget om - 67 mkr (ca 5,7 %). Vi rekommenderar att socialnämnden strävar efter en ekonomi i balans. Om socialnämnden bedömer att budgeten är för låg måste en dialog föras mellan nämnden och kommunfullmäktige.

Jönköping den 13 mars 2014

DELOITTE AB

Pernilla Rehnberg
Auktoriserad revisor

Torbjörn Bengtsson
Certifierad kommunal revisor

1. Inledning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Jönköpings kommun har Deloitte genomfört en granskning av kommunens årsredovisning per 2013-12-31.

Enligt Lag om kommunal redovisning (KRL) ska en kommuns årsredovisning redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut. Rådet för kommunal redovisning (RKR), vars huvuduppgift är att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting i enlighet med KRL, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen. I tillämpliga delar ska även normering från Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden användas. Enligt KRL och kommunallagen (KL) är det kommunstyrelsen som ansvarar för årsredovisningens upprättande.

1.1 Uppdrag och bakgrund

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

1.2 Revisionsfråga

Är räkenskaperna rättvisande och är resultatet i årsbokslutet förenligt de mål fullmäktige beslutat?

1.3 Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används:

- Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar. Innehåller dokumentet den information som föreskrivs av lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer?

- Granskning av väsentliga resultat- och balansposter med avseende på fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.
- Redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut? Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Är resultatet i årsbokslutet förenligt de mål fullmäktige beslutat?
- Är balanskravet uppfyllt?

1.4 Avgränsning

Granskningen omfattar genomgång av årsredovisningen med fokus på förvaltningsberättelse, verksamhetsredovisningen, resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys, nothänvisningar samt sammanställd redovisning.

1.5 Metod

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi har planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Revisionen har innefattat att utifrån en bedömning av väsentlighet och risk granska ett särskilt urval av underlag till belopp och annan information i räkenskapshandlingarna.

I revisionen har också ingått att pröva redovisningsprinciperna och kommunstyrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som kommunstyrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

2. Granskningsresultat

2.1 Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar

Nedan presenteras vår granskning av årsredovisningen baserat på revisionskriterierna. För att tydliggöra huruvida kommunens årsredovisning

är i överensstämmelse med kommunallagen och lagen om kommunal redovisning finns nedan en tabell över ett antal lagkrav:

Lagkrav	Lagrum	Uppfyller?
Ska innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet	KRL 4 kap 1 §	Ja, vi rekommenderar även att siffror och procentsatser som kommenteras i textavsnitt bör fokusera på väsentliga poster och därmed öka överskådligheten och läsarens förståelse för kommunens resultat och utveckling.
Sådana förhållanden som inte ska redovisas i balans- eller resultaträkningarna, men som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning	KRL 4 1§ 1p	Ja
Upplysning om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut	KRL 4 kap 1 § 2 p	Ja
Upplysning om kommunens förväntade utveckling	KRL 4 kap 1§ 3p	Delvis, då det i nämndernas verksamhetsberättelser finns beskrivet om respektive nämnds förväntade utveckling samt att en kortfattad beskrivning för kommunen återfinns i förvaltningsberättelsen under rubriken "Framåtblick". Detta stycke bör dock utvecklas och beskrivas utförligare.
Väsentliga personalförhållanden och uppgift om sjukfrånvaro	KRL 4 kap 1§ 4p KRL 4 kap 1a§	Ja
Kommunens investeringsverksamhet	KRL 4 kap 2§	Ja, återfinns i avsnittet "Sifferdel".
Redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten	KRL 4 kap 3§	Ja, återfinns i avsnittet "Sifferdel".
Hur ett eventuellt negativt resultat ska regleras – balanskravet	KRL 4 kap 4§	Ja
Hur målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts	KRL 4 kap 5§	Finansiella mål 5 av 5 mål är uppfyllda. Verksamhetsmål 5 av 24 mål är helt uppfyllda, dock är 1 mål delvis uppfyllt medan 6 mål är omätbara.

Uppställningen av årsredovisningen bör överensstämma med resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning enligt årsredovisningen under det närmast föregående räkenskapsåret. Vidare bör årsredovisningen innehålla väsentliga nyckeltal och jämförelsesiffror för motsvarande period föregående år. Motsvarande redovisningsprinciper bör också gälla. Dessutom bör väsentliga notupplysningar ingå.

Uppställningarnas form beträffande resultat- och balansräkning, kassaflödeanalys, noter och övriga finansiella analyser för kommunen överensstämmer med uppställningen i senaste årsredovisningen. Utfallet för rapportperioden avseende kommunen jämförs med utfallet för motsvarande period 2012. Uppställningsformerna överensstämmer med senaste årsredovisningen.

Årsredovisningen bör också omfatta både kommunen och kommunkoncernen. Årsredovisningen innehåller en koncernredovisning för applicerbara delar.

lakttagelse

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller den information som föreskrivs av lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer.

Vi har noterat att nämnderna i sina verksamhetsberättelser har detaljerade siffror och även kommenterar på internt resultat. För att öka överskådligheten och läsarens förståelse för nämndernas nettokostnad bör tydligheten mellan textavsnitten och procentsatser fokusera på väsentliga poster samt vara baserad på externt resultat.

Vi har även noterat att övriga delar av årsredovisningens textavsnitt innehåller mycket siffror och procentsatser. Vi rekommenderar att siffror och procentsatser som kommenteras i textavsnitt fokuseras på väsentliga poster för att öka överskådligheten och läsarens förståelse för kommunens resultat och utveckling.

2.2 Måluppfyllelse

Kommuner ska för verksamheten ange mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Jönköpings kommuns kommunfullmäktige har fastställt en Verksamhets- och investeringsplan med budget för 2013 (VIP 2013) per 2012-10-25 i vilken kommunens finansiella och verksamhetsrelaterade mål presenteras.

I samband med årsredovisningen görs en bedömning av hur verksamheterna bedrivs mot kravet om god ekonomisk hushållning. Bedömningen av årsredovisningen är mer en översiktlig granskning. Det huvudsakliga syftet är att ge fullmäktige ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten så att en god ekonomisk hushållning uppnås.

Är de finansiella målen uppfyllda?

Finansiella mål av betydelse för en god ekonomisk hushållning skall anges. I verksamhetsplanen ska anges en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen. Den finansiella redovisningen ligger till grund för verksamhetsplanen. Exempel på vad som kan ingå i den finansiella målsättningen är resultatkrav för att skapa utrymme för framtida behov. Resultatkravet bör ligga på en nivå som konsoliderar ekonomin. Andra exempel på mål är skuldsättningen på kort och lång sikt, soliditet samt hur investeringar och pensioner ska finansieras. Det är viktigt att mål och riktlinjer uttrycker realism och handlingsberedskap samt att de kontinuerligt utvärderas och omprövas.

lakttagelse

De finansiella målen från det av kommunfullmäktige fastställda dokumentet per 2012-10-25 för Verksamhets- och investeringsplan med budget för 2013 presenteras i årsredovisningen. Vår bedömning är att målen är relevanta för kommunens styrning. Totalt har Jönköpings kommun antagit fem finansiella mål och samtliga fem mål uppfylls i sin helhet. För uppföljning av de finansiella målen se nedan tabell.

Finansiella mål	Återkoppling till målen i årsredovisningen	Övergripande bedömning Deloitte
Resultatmål ska uppgå till lägst 1,5 % 2012 och därefter 2 % av skatteintäkter och statsbidrag.	Resultatmålet är att resultatet ska uppgå till lägst 2 % under 2013 och utfallet för 2013 är 2,7 % av skatteintäkter och statsbidrag.	Målet anses vara uppfyllt i årsbokslutet. Kommunen har under år 2012 och år 2013 erhållit återbetalning från AFA om 118 mkr respektive 110 mkr. Om dessa exkluderas ur kommunens resultat hade resultatmålet inte uppfyllts i årsboksluten år 2012 eller 2013.
Investeringsnivån ska i den skattefinansierade verksamheten inte överstiga 607 mkr 2012 respektive 500 mkr 2013 – 2014.	Målet om att investeringarna i kommunen inte ska överstiga 500 mkr för 2013 har uppnåtts per 2013-12-31 då utfallet är 385 mkr.	Målet anses vara uppfyllt i årsbokslutet.
Kommunens låneskuld kan variera mellan 0 – 500 mkr.	Kommunens låneskuld per 2013-12-31 är 367 mkr och utfallet ligger inom ramen för målet att kommunens låneskuld kan variera mellan 0 – 500 mkr.	Målet anses vara uppfyllt i årsbokslutet.
Kommunens soliditet, dvs. andelen tillgångar som finansieras med eget kapital, ska uppgå till minst 50 %.	Soliditeten i kommunen anger förmågan att motstå förluster och överleva på längre sikt. Kommunens soliditet per 2013-12-31 är 54 %.	Målet anses vara uppfyllt i årsbokslutet.
Kostnaderna för de affärsdrivande verksamheterna, VA, avfallshantering samt Miljöhantering i Jönköping, ska var och en för sig i sin helhet finansieras med avgifter.	De affärsdrivande verksamheterna i Jönköping ska vara helfinansierade med avgifter. Utfallet för 2013 visar att VA, Avfall och Miljön går med +/-0.	Målet anses vara uppfyllt i årsbokslutet.

Är de verksamhetsrelaterade målen uppfyllda?

Enligt KL skall det i årsredovisningen finnas en beskrivning av hur de uppsatta verksamhetsmålen uppfyllts. I VIP 2013 presenterades en strukturerad uppställning av fullmäktiges övergripande verksamhetsrelaterade mål. Målen har formulerats så att det går att mäta varje enskilt mål i siffror.

Iakttagelse

I årsredovisningen har uppföljning av målen utförts för respektive målområde på ett strukturerat sätt med delmål under respektive målområde. Kommunfullmäktige har i VIP 2013 för fem stycken av de kommunövergripande målområdena formulerat särskilda delmål. De fem målområdena är positiv utveckling och goda möjligheter i hela kommunen, hållbar utveckling, goda livsvillkor och livslångt lärande. Inom respektive målområde finns ett antal delmål, i årsredovisningen går det att utläsa vilken nämnd som ansvarar för uppföljningen av respektive delmål. I målområdet hållbar utveckling är det tre mål som inte kan mätas och därför inte

redovisas. I målområdet goda livsvillkor är det två mål som inte kan mätas då socialförvaltningen inte genomfört någon brukarenkät under 2013, dessa två mål kan därför inte redovisas. I målområdet livslångt lärande är det ett mål som inte kan mätas och därför inte redovisas.

Vi har även noterat att ett stort antal verksamhetsmål inte har uppfyllts. Vi anser att det fortfarande finns arbete att utföra avseende formuleringen av verksamhetsmålen och därmed förbättra kommunens möjligheter att mäta måloppfyllelse. Vi rekommenderar kommunen att se över mätbarheten och tydligheten i verksamhetsmålen. Kommunen bör arbeta för att det finns metoder för att följa upp samtliga av kommunfullmäktige fastställda mål samt att målen blir uppfyllda. Det är väsentligt att en årlig uppföljning av målen kan ske.

Verksamhetsrelaterade mål

Jönköpings kommun har antagit tre kommunövergripande delmål. Två av målen är hänförliga till personalrelaterade frågor gällande genomsnittliga sjukdagar och andelen anställda med utländsk bakgrund. Det tredje är ett mål om att erbjuda personer med försörjningsstöd arbetsrelaterade åtgärder. Personalmålet gällande antalet sjukdagar har uppnåtts för männen men inte för kvinnorna i kommunen per årsboks slutet, därför görs bedömningen att målet delvis är uppfyllt. Målet för arbetsrelaterade åtgärder har uppnåtts. Målet för antal anställda med utländsk bakgrund är inte uppnått.

Antal mål	Antal uppnådda mål	Antal ej uppnådda mål	Antal ej mätbara mål
3	1,5	1,5	0

Positiv utveckling och goda möjligheter i hela kommunen

Sex mål finns formulerade gällande positiv utveckling och goda möjligheter i hela kommunen. Vid jämförelse med föregående års mål kan konstateras att tre mål tagits bort och tre nya har tillkommit. De mål som tillkommit avser nöjdhet med renhållning och sophämtning, nöjdhet med gång- och cykelvägar samt nöjdhet med idrotts- och motionsanläggningar. De kvarstående målen berör tillgången på kulturevenemang, möjligheten att utöva fritidsintressen samt trygghet att vistas utomhus på kvällar och helger. Av dessa sex mål anses inget av målen vara uppfyllt för helåret 2013.

Antal mål	Antal uppnådda mål	Antal ej uppnådda mål	Antal ej mätbara mål
6	0	6	0

Hållbar utveckling

För målområdet hållbar utveckling har kommunfullmäktige beslutat om fem mål. Dessa berör cyklande till och från Jönköpings centrum, utsläpp av växthusgaser, energianvändning per invånare, produktion av biogas och avsättningen som fordonsbränsle samt användande av elenergi i kommunen. Tre av dessa fem mål går inte att följa upp och mäta per helåret. Målen avseende produktionen av biogas och avsättningen som fordonsbränsle samt cyklande till och från

Jönköpings centrum är uppfyllda. Dessa två mål anses vara uppfyllda för helåret 2013-12-31.

Antal mål	Antal uppnådda mål	Antal ej uppnådda mål	Antal ej mätbara mål
5	2	0	3

Livslångt lärande

Målformuleringen gällande livslångt lärande har utmynnat i sex olika verksamhetsrelaterade mål vilket är en ökning med tre mål jämfört med föregående år. Målen för livslångt lärande berör andelen vårdnadshavare som rekommenderar sina barns förskola och andelen flickor och pojkar som når godkänt i årskurs 6. Vidare finns mål uppsatt för andelen flickor och pojkar som känner sig trygga i skolan och andelen pojkar och flickor som vid behov får hjälp med skolarbetet av lärarna. Ytterligare mål är andelen pojkar och flickor som nått målen E i alla ämnen i årskurs 9 samt andelen pojkar och flickor som slutför gymnasieutbildningen. Målet för antal elever som når godkänt i årskurs 6 är inte mätbart i denna rapport då det ännu inte finns något jämförelseår. Målet gällande vårdnadshavare som rekommenderar sina barns förskola anses uppfyllt vid årsboks slutet. Målen för andelen flickor och pojkar som känner sig trygga i skolan samt andelen pojkar och flickor som vid behov får hjälp med skolarbetet av lärarna har inte uppnåtts per helår. Målen för andelen pojkar och flickor som nått målen E i alla ämnen i årskurs 9 samt andelen pojkar och flickor som slutför gymnasieutbildningen är inte uppfyllda per 2013-12-31.

Antal mål	Antal uppnådda mål	Antal ej uppnådda mål	Antal ej mätbara mål
6	1	4	1

Goda livsvillkor

Kommunen har antagit fyra verksamhetsrelaterade delmål för goda livsvillkor. De två första målen berör äldre kvinnor och mäns inflytande och delaktighet över äldreomsorgens insatser i det ordinära boendet samt andelen äldre kvinnor och män som i hög utsträckning upplever ett respektfullt bemötande från personalen. Resterande två mål är att samtliga med psykiska funktionshinder ska kunna erbjudas s.k. samhällsintegrerat arbete samt att antalet loginätter inom socialnämndens verksamhet ska minska. Jämfört med föregående år har ett mål tagits bort och två tillkommit.

De två målen för äldreomsorgen går som nämnts ovan inte mäta då man inte utfört någon brukarenkät under 2013. För första året har Socialstyrelsen genomfört den nationella brukarenkäten i full skala till samtliga som har hemtjänst respektive bor i särskilt boende. Frågeställningarna i den nationella brukarenkäten är dock inte utformade på det sättet att de kan svara mot målen i god ekonomisk hushållning. Utfallet för målet att samtliga med psykiska funktionshinder ska kunna erbjudas s.k. samhällsintegrerat arbete anses vara uppfyllt. Målet för antal loginätter inom socialnämndens verksamhet anses inte vara uppfyllt.

Antal mål	Antal uppnådda mål	Antal ej uppnådda mål	Antal ej mätbara mål
4	1	1	2

2.3 Granskning av väsentliga resultat- och balansposter

Enligt KRL 5:1 ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet förändrats under året. Balansräkningen ska enligt KRL 5:2 redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Resultaträkning

Nedan följer ett sammandrag av kommunens resultaträkning för år 2013 och år 2012 vilka presenteras i årsredovisningen. Därefter följer en analys av väsentliga förändringar jämfört med föregående år och budget.

Jämförelse mot föregående period

Nedan presenteras ett utdrag ur kommunens resultaträkningar vilka presenterats i årsredovisningen.

Tabell 2: Utdrag ur kommunens resultaträkning år 2013 och år 2012

Mkr	2013	2012	Förändring
Verksamhetens intäkter	1 840	1 814	26
Verksamhetens kostnader	- 7 372	- 7 096	- 276
Avskrivningar	- 383	- 372	- 11
Verksamhetens nettokostnader	- 5 915	- 5 654	- 261
Skatteintäkter	5 192	4 917	275
Generella statsbidrag och utjämning	970	920	50
Finansiella intäkter	55	52	3
Finansiella kostnader	- 80	- 50	- 30
Årets resultat	222	185	37

Verksamheternas nettokostnad har ökat med ca 261 mkr jämför med föregående år. De väsentligaste förklaringarna till en ökade nettokostnad mot föregående år är följande:

- Under år 2013 har kommunen fått återbetalningar av premier för arbetsmarknadsförsäkringar avseende år 2005-2006 med 110 mkr. Föregående år erhöll kommunen 118 mkr i återbetalning för arbetsmarknadsförsäkringar för åren 2007-2008. Detta leder till minskad intäkt om - 8 mkr.
- Poster av engångskaraktär 2013 som påverkat nettokostnaden är en ökad kostnad till Trafikverkets färjerederi för ombyggnation och nybyggnation av Visingsötrafikens färja om ca - 16 mkr. Kommunen har under året också gjort en nedskrivning om ca - 2 mkr av fastigheter samt erhållit realisationsvinster vid försäljningar om + 51 mkr. Netto motsvaras detta av en intäkt om + 33 mkr

att jämföra med en intäkt om + 10 mkr 2012 för motsvarande poster. Detta leder till ökad intäkt om **+ 23 mkr**.

- Dessutom har nettokostnader i ett antal nämnder ökat med ca **- 235 mkr**, se nedan rubrik "Kostnader för väsentliga nämnder och verksamheter" för utförligare information. Denna förändring av nettokostnader inkluderar koncerninternfakturering. Justerat för koncernintern fakturering uppgår ökningen av nettokostnaden till ytterligare **- 41 mkr**.

Skatteintäkterna är ca 275 mkr högre jämfört med utfallet vid föregående år. Kommunen har erhållit en preliminär negativ slutavräkning avseende kommunalskatt för 2013 med - 32 mkr. I årsredovisningen ingår även slutavräkning av skatt 2012 med + 3 mkr. Ökningen av skatteintäkterna är delvis hänförlig till att kommunen och Landstinget under år 2013 har genomfört en skatteväxling. Skatteväxlingen är hänförlig till att kommunen övertagit hemsjukvården från Landstinget. Skatteväxlingen ger en ökad intäkt med ca 1,6 % jämfört med föregående år. Resterande ökning av skatteintäkterna jämfört med föregående år är främst hänförliga till att kommunen i år har en högre andel invånare i arbete samt att lönerna ökat för kommuninvånarna.

Generella statsbidrag och utjämningar har under året ökat jämfört med föregående år med ca + 50 mkr, vilket främst är hänförlig till ett ökat inkomstutjämningsbidrag.

Finansnettot har påverkats med ca - 27 mkr jämfört med föregående år. Förändringen är främst hänförlig till en sänkning av RIPS-räntan som styr pensionsskultsberäkningen. Diskonteringsräntan för pensionsskultsberäkning har reglerats, vilket påverkar finansnettot om ca - 34 mkr. Övriga räntekostnader för pensionsavsättningen i kommunen har minskat jämfört med föregående år. Resterande fluktuationen i finansnettot om ca + 7 mkr är hänförligt till mindre fluktuationer på flertalet poster.

Kommunens årsresultat för år 2013 uppgår till + 222 mkr (föregående år + 185 mkr). Detta resultat fördelas på skattefinansierad verksamhet med + 222 mkr och de affärsdrivande verksamheterna i Jönköping med +/- 0 mkr.

lakttagelse

Vår analys av kommunens totala resultaträkning i relation till föregående period visar inte på några väsentliga oförklarade differenser.

Jämförelse mot budget

Tabell 3: Utdrag ur kommunens resultaträkningar

Mkr	Utfall 2013	Budget 2013	Avvikelse
Verksamhetens nettokostnader	- 5 915	- 6 062	147
Skatteintäkter	5 192	5 171	21
Generella statsbidrag och utjämning	970	967	3
Finansiella intäkter	55	76	- 21
Finansiella kostnader	- 80	- 39	- 41
Årets resultat	222	113	109

Kommunen gör idag en budgetuppföljning i samband med bokslutet samt även per sista mars, sista maj och sista september. Årsuppföljningen och budgetuppföljningsrapporterna bedöms vara ett viktigt styrinstrument i kommunen.

Vid jämförelse av verksamheternas budgeterade nettokostnader jämfört med utfallet 2013 visar kommunen en lägre nettokostnad om - 147 mkr. Budgetavvikelsen av verksamheternas nettokostnader är dels hänförlig till återbetalningen av arbetsmarknadsförsäkringar om + 110 mkr, ej budgeterade av/nedskrivningar och realisationsvinster om netto + 33 mkr, de affärsdrivande verksamheterna har en avvikelse mot budget om ca - 4 mkr samt att kommunens nämnder netto har ett överskott mot budgeten med ca + 8 mkr. Se nedan rubrik "Kostnader för väsentliga nämnder och verksamheter" för utförligare information.

Finansnettot har främst påverkats av räntesänkningen av RIPS-räntan på pensionsskultsberäkningen. Se ovan rubrik "Jämförelse mot föregående år" för ytterligare kommentarer.

lakttagelse

Vår analys av kommunens totala resultaträkning i relation till budget visar inte på några väsentliga oförklarade differenser.

Kostnader för väsentliga nämnder och verksamheter

Vi har granskat kostnader för väsentliga nämnder och verksamheter.

Jämförelse mot föregående period

Nedan presenteras ett utdrag ur årsredovisningens presentation av nämndernas nettokostnader för de större nämnderna samt kommunfullmäktige/kommunstyrelse i relation till utfallet föregående år. Därefter följer en analys av väsentliga förändringar jämfört med föregående år och budget.

Tabell 4: Utdrag ur nämndernas presentation av nettokostnader

Nämnd/verksamhet (mkr)	Utfall 2013	Utfall 2012	Föränd- ring
Kommunfullmäktige/kommunstyrelse	- 236	- 223	- 13
Teknisk nämnd	- 180	- 178	- 2
Barn- och utbildningsnämnd	- 2 252	- 2 221	- 31
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	- 621	- 643	22
Äldrenämnd	- 1 332	- 1 188	- 144
Socialnämnd	- 1 246	- 1 199	- 47
Övriga nämnder	- 383	- 363	- 20
Nämndernas nettokostnader	- 6 250	- 6 015	- 235

Följande noteringar har gjorts vid jämförelse mellan utfallet år 2013 och utfallet för år 2012.

Kommunfullmäktige/kommunstyrelse har ett negativt utfall jämfört med föregående år om ca - 13 mkr. Ökningen jämfört med föregående år är främst hänförlig till att kostnader för kommungemensam administration ökat med ca - 6 mkr, övriga kommungemensamma verksamheter ökat med ca - 4 mkr samt diverse ökningar av kostnader om ca - 3 mkr jämfört mot föregående år.

Barn- och utbildningsnämnden samt socialnämndens nettokostnader har ökat till följd av en mängd olika faktorer så som t ex ökade elevunderlag och försämrad konjunktur. De procentuella förändringarna jämfört med föregående år är omkring 5 % vilket ger beloppsmässigt stora skillnader på grund av nämndernas ekonomiska storlek.

Äldrenämnden har en ökad nettokostnad jämfört med föregående år om ca - 144 mkr. Inför 2013 har kommunen övertagit hemsjukvården från Landstinget, därför har en ny hälso- och sjukvårdsfunktion bildats. Den nya funktionen har till uppgift att säkerställa en bra och stabil hälso- och sjukvårds-verksamhet. Den nya verksamheten är med i nämndens budget år 2013. Framförallt personalkostnaderna har varit högre än förväntat.

Jämförelse mot budget

Nedan presenteras ett utdrag ur årsredovisningens presentation av nämndernas nettokostnader för de större nämnderna samt kommunfullmäktige/kommunstyrelse i relation till årets budget.

Tabell 5: Utdrag ur nämndernas presentation av nettokostnader

Nämnd/verksamhet (mkr)	Utfall 2013	Budget 2013	Avvikelse
Kommunfullmäktige/kommunstyrelse	- 236	- 244	8
Teknisk nämnd	- 180	- 216	36
Barn- och utbildningsnämnd	- 2 252	- 2 256	4
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	- 621	- 640	19
Äldrenämnd	- 1 332	- 1 329	- 3
Socialnämnd	- 1 246	- 1 179	- 67
Övriga nämnder	- 383	- 394	11
Nämndernas nettokostnader	- 6 250	- 6 258	8

Följande notering har gjorts vid jämförelse mellan utfallet år 2013 och kommunens budget.

Kommunfullmäktige/kommunstyrelse har en positiv avvikelse jämfört mot budget om ca + 8 mkr. Förklaras främst av lägre personalkostnader för kungemensam administration p.g.a. att flertalet vakanser inte har tillsatts samt att behovet av omställningsåtgärder för personalstrategiska åtgärder varit lägre än budgeterat.

Tekniska nämnden visar ett överskott jämfört med budgeten för år 2013 om ca + 36 mkr. Överskottet är främst hänförligt till att investeringstakten har varit lägre jämfört mot budget samt att hela underhållsbudgeten inte förbrukats under året.

Socialnämnden har en avvikelse mot budget om ca - 67 mkr. Nämnden har ökade kostnader för försörjningsstöd och för placeringar av barn och unga. Kostnaden per vård dag är också högre än budgeterat. Det högre antalet årsplaceringar har också medfört att personalkostnaderna ökat samt att handläggningsresurserna ökat samtidigt som nämnden fått hyra in personal för att klara av den ökade belastningen.

lakttagelse

Vår analys av nämndernas kostnader i relation till föregående period och budget visar inte på några oförklarade differenser.

Socialnämnden redovisar ett underskott mot budget om - 67 mkr (ca 5,7 %). Vi rekommenderar att socialnämnden strävar efter en ekonomi i balans. Om socialnämnden bedömer att budgeten är för låg måste en dialog föras mellan nämnden och kommunfullmäktige.

Balansräkningen

Nedan följer ett sammandrag av kommunens balansräkningar vilka presenteras i årsredovisningen. Därefter följer en analys av väsentliga balansposter och fluktuationer.

Tabell 6: Balansräkning

Mkr	2013	2012
Mark, byggnader och tekniska anl.	5 331	5 141
Maskiner och inventarier	343	362
Aktier och andelar	247	223
Långfristiga fordringar	824	1
Förråd och exploateringsfastigheter	79	76
Kortfristiga fordringar	543	601
Kassa och bank	5	4
SUMMA TILLGÅNGAR	7 372	6 408
Eget kapital vid årets ingång	3 295	3 103
Årets resultat	222	185
Övrig förändring av eget kapital	18	7
Avsättningar för pensioner	389	336
Avsättningar för återställande av deponi	81	94
Långfristiga skulder	2 122	1 474
Kortfristiga skulder	1 245	1 209
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	7 372	6 408

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningsregistret aktiveras i balansräkningen en gång per månad på VAF (vatten, avfall och miljö avdelningarna) och en gång per år på kommunen med de transaktioner som har inträffat. VAF stämmer månadsvis av anläggningsregistret mot huvudboken och kommunen två gånger per år.

Som framgår av årsredovisningen har nettoinvesteringar för den skattefinansierade och den affärsdrivande verksamheten genomförts med ca 564 mkr. Budgeterat anslag för år 2013 för de båda verksamheterna är 715 mkr, varav kommunen har fört med sig ca 170 mkr från år 2012 gällande projekt som inte har avslutats. Årets investeringar motsvarar ca 78 % av budgeterat anslag. För år 2013 har kommunstyrelsen godkänt en ombudgetering om ca 108 mkr som förs över till år 2014.

Årets totala avskrivningar uppgår till ca 379 mkr, vilket är ca 22 mkr högre än föregående år. Totala nedskrivningar som belastar resultatet är ca 4 mkr, jämfört med ca 16 mkr under föregående år. Årets ökade avskrivningar är hänförliga till ökad aktivering av investeringar.

Försäljning av anläggningstillgångar uppgår till ca 22 mkr och realisationsvinsten uppgår till ca 18 mkr.

Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Investeringar av byggnader, mark och tekniska anläggningar har gjorts om ca 458 mkr, fastigheter har sålts för 19 mkr och realisationsvinsten uppgår till ca 16 mkr. Planenliga avskrivningar har gjorts med 264 mkr och nedskrivning har skett om ca 1 mkr.

Maskiner och inventarier

Maskiner och inventarier har anskaffats för ca 100 mkr. Försäljning av tillgångar uppgår till ca 3 mkr och realisationsvinsten är ca 2 mkr. Årets planenliga avskrivningar är ca 115 mkr och nedskrivning och utrangeringar har gjorts om ca 3 mkr.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens materiella anläggningstillgångar inte skulle vara upptaget till ett korrekt belopp.

Aktier och andelar

Jönköpings kommun har andelar i aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser och bostadsrättsföreningar. I samband med granskningen av aktier och andelar har vi gjort en avstämning mot kommunens underlag.

Innehaven har ökat med ca 23 mkr under år 2013, ökningen hänförs till återinvestering av utdelning i Kommuninvest om ca 18 mkr samt att kommunen har investerat ca 5 mkr i bostadsrätter under år 2013.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens innehav av aktier och andelar inte skulle vara upptaget till ett korrekt belopp.

Långfristiga fordringar

Kommunen under år 2013 emitterat obligationer via ett så kallat MTN-program samt ett certifikatprogram, för utförligare information se nedan rubrik "Långfristiga skulder". Utifrån denna upplåning har kommunen sedan i sin tur lånat ut ca 823 mkr till Jönköpings Rådhus AB koncernen.

lakttagelse

Vi har gjort en avstämning av posten mot underlag. Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens långfristiga fordringar inte skulle vara upptagna till rätt belopp.

Kortfristiga fordringar

Posten kortfristiga fordringar består av kundfordringar, förutbetalda kostnader, upplupna intäkter, slutavräkning kommunalskatt, kommunal fastighetsavgift samt övriga kortfristiga fordringar. Posten kundfordringar och moms kommenteras nedan.

Kundfordringar, 228 mkr (215 mkr)

Kommunen gör löpande avstämningar av sina kundfordringar. Reservering för osäkra kundfordringar görs av samtliga kundfordringar förfallna över 6 månader. Vi har gjort en avstämning av posten genom att ta del av kommunens underlag.

Kundfordringarna är något högre jämfört med föregående år vilket förklaras av bankdagarna vid årsskiftet. Betalningar gjorda under sista dagarna på året kommer in på banken först i januari.

lakttagelse

Vi har inte noterat något som indikerar ett felaktigt värde av kundfordringarna.

Moms, 40 mkr (+ 36 mkr)

Kommunen redovisar varje månad moms vilket lämnas in till Skatteverket och sedan även regleras likvidmässigt. I samband med vår delårsgranskning gjorde vi en översiktlig kontroll av kommunens rutin för hantering av moms. Vid denna granskning togs även stickprov för att säkerställa att upprättade deklarationer är korrekta. Vi fann rutinen för redovisning av moms tillfredställande.

Momsfordran i bokslutet avseende november och december har stämts av mot underlag samt skattedeklarationen som är skickad till Skatteverket.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunen inte har en tillförlitlig rutin vad gäller kommunens redovisning och inbetalning av moms.

Kassa och bank

Posten består av banktillgodohavanden och handkassor som finns ute i verksamheten. Vi har stämt av tillgångarna mot engagemangsbesked erhållna från bank samt kassaintyg.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens kassa och bank inte skulle vara upptagen till ett korrekt belopp.

Eget Kapital

Kommunens egna kapital har ökat med ca 240 mkr. Denna förändring består dels av årets resultat om ca 222 mkr samt en övrig förändring av eget kapital om ca 18 mkr hänförlig till uppskrivning av andelar i Kommuninvest.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens egna kapital är felaktigt redovisat.

Avsättningar för pensioner

Kommunen har avsättningar för pensioner.

Vi har stämt av avsättningen för pensioner mot externa underlag.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens pensionsavsättning inte skulle vara upptagen till ett korrekt belopp.

Avsättningar för återställande av deponi Hult

Per den 31 december 2012 redovisades en avsättning för deponi om ca 94 mkr, då kommunen har ett åtagande att sluttäcka avfallsdeponin i Hult. Kommunen har under år 2013 haft kostnader om ca 13 mkr relaterat till sluttäckningen, vilket gör att avsättningen per 31 december 2013 summerar till ca 81 mkr.

lakttagelse

Vi har noterat att kommunen har gjort en bästa bedömning gällande vad avsättningen för deponin i Hult bör uppgå till. Vi har inte noterat något som ger oss en anledning att göra en annan bedömning. Dock bör kommunen fortsätta ompröva sin bästa bedömning inför kommande bokslut.

Långfristiga skulder

Kommunens långfristiga skulder har ökat med ca 648 mkr jämfört med föregående år. Checkkrediten och periodisering av anläggningsavgifter har minskat vid jämförelse mot föregående år med ca 292 mkr. Kommunens likviditet har under året varit god, därav minskningen av checkkrediten.

Ökningen av långfristiga skulder är hänförlig till ökad upplåning om ca 940 mkr. Kommunen har under år 2013 emitterat obligationer via ett MTN-program samt ett certifikatprogram. MTN-programmet är inriktat på den långfristiga finansieringen och certifikatprogrammet tryggar den kortfristiga betalningsberedskapen. Kommunen har gjort en ny upplåning om ca 780 mkr via certifikatprogrammet och om ca 210 mkr i obligationer via MTN-programmet. Via programmen kommer lånen kontinuerligt att omsättas till nya lån, ingen kortfristig del finns därför upptagen som ska amorteras nästa år. Vidare har kommunen i år amorterat en del av lånen som finns via Kommuninvest om 50 mkr.

lakttagelse

Vi har gjort en avstämning av posten mot underlag. Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens långfristiga skulder inte skulle vara upptagna till rätt belopp.

Kortfristiga skulder

Posten kortfristiga skulder består av leverantörsskulder, personalens skatter och arbetsgivaravgifter, övriga kortfristiga skulder, semesterlöneskuld, löneskatt, upplupna räntekostnader, upplupna pensionskostnader individuell del, förutbetalda intäkter, övriga upplupna kostnader, slutavräkning skatt 2013 m.m.

Nedan följer en analys av väsentliga delar av posten.

Leverantörsskulder 160 mkr (171 mkr)

Kommunen stämmer varje månad av leverantörsreskontran mot huvudboken.

Vi har granskat kommunens avstämning mot huvudboken och kan konstatera att denna är gjord. Kommunen har förbättrat sina rutiner för dokumentationen av avstämningen jämfört med senaste bokslutsgranskningen.

lakttagelse

Vi har inte noterat något som indikerar ett felaktigt värde av leverantörsskulder.

Personalrelaterade skulder 601 mkr (615 mkr)

Vi har stämt av personalens skatter och arbetsgivaravgifter mot inlämnade deklarationer och semesterlöneskulden mot semesterlöneskuldlista. Posten har minskat något jämfört med föregående år vilket framförallt förklaras av att de anställda har tagit ut fler semesterdagar jämfört med föregående år.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att de personalrelaterade skulderna inte är rätt redovisade i bokslutet.

2.4 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen ska enligt KRL 8:2 innehålla en resultaträkning och en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens resultaträkning och resultaträkningarna för de övriga juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Redovisningen skall vidare innehålla en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens balansräkning och balansräkningar för de övriga juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Enligt rekommendation nr 8.1 från Rådet för kommunal redovisning är det god redovisningssed att inkludera en kassaflödesanalys.

lakttagelse

Vi har granskat den sammanställda redovisningen och tillhörande tilläggsupplysningar utan anmärkning. Vi anser att årsredovisningen uppfyller kraven enligt KRL.

2.5 Årsredovisningens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Enligt KRL 3:1 ska årsredovisningen redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.

Genom granskning och analyser presenterade under 2.1 har vi kontrollerat att årsredovisningen uppfyller kraven enligt KRL 3.

lakttagelse

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentlig innehåller uppgifter som är väsentliga för att bedöma verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning. Vi bedömer räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande.

2.6 Balanskravet

Vi har granskat att Jönköpings kommun uppfyller balanskravet. Kommunen redovisar en balanskravsavstämning enligt kommunallagens krav i förvaltningsberättelsen under rubriken "Ekonomisk översikt".

Det balanserade resultatet är enligt resultaträkningen ca 222 mkr. Sedan har detta resultat justerats med poster som inte ska ingå i det justerade resultatet. Justeringar har skett om ca 17 mkr och avser främst reavinster på anläggningstillgångar. Totalt justerat resultat för året är ca 205 mkr. Det lagstadgade balanskravet för 2013 är därmed uppfyllt. Föregående år var överskottet ca 125 mkr, vilket innebar att kommunen även uppfyllde balanskravet föregående år.

Deloitte är ett av Sveriges ledande revisions- och konsultföretag med 1 100 medarbetare på ett trettiootal orter över hela landet. Med Deloitte avses Deloitte AB och dess dotterbolag. Deloitte är det svenska bolaget inom Deloitte Touche Tohmatsu. För mer information, besök www.deloitte.se.

Deloitte Touche Tohmatsu är ett av världens ledande nätverk av tjänsteföretag. Med 200 000 medarbetare i över 150 länder levererar medlemsföretagen tjänster till drygt hälften av världens största företag och även till stora nationella företag, offentliga verksamheter och tillväxtföretag. Förutom ett heltäckande internationellt servicenät erbjuder medlemsföretagen gedigna branschkunskaper och ett omfattande tjänsteutbud oavsett var klienten bedriver sin verksamhet. Deloitte Touche Tohmatsu är en schweizisk juridisk person (Verein). Varken Deloitte Touche Tohmatsu eller dess nationella medlemsföretag ansvarar för varandras rättshandlingar oavsett dess karaktär. Varje nationellt medlemsföretag utgör en separat och oberoende juridisk person, verksam under firma "Deloitte", "Deloitte & Touche", "Deloitte Touche Tohmatsu" eller därmed relaterade firmor. Tjänsterna beskrivna här tillhandahålls av respektive nationella medlemsföretag och inte av Deloitte Touche Tohmatsu i dess form av schweizisk juridisk person (Verein). Av bland annat regulatoriska skäl tillhandahålls inte samtliga tjänster beskrivna här av samtliga nationella medlemsföretag. För mer information, besök www.deloitte.com.

A member firm of Deloitte Touche Tohmatsu.

© 2014 Deloitte AB.